

Edward Krause,Bolesława Pawlak

Szamotuły. Zamek Górków

Informator Archeologiczny : badania 7, 270-271

1973

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

z konstrukcjami drewnianymi / palisada ?/, Na szczycie grodziska wyeksplorowano 3 wykopy oraz po 1 wykopie na wale i fosie. W sumie powierzchnia ich na grodzisku wynosiła około 70 m².

Z zabytków ruchomych znalezionych na grodzisku wymienić należy ułamki naczyń stalowo-szarych, kafle garnkowe o czworokątnych wylotach, również stalowo-szare, fragmenty obuwi skórzanego, wyroby metalowe / np. nóż z drewnianą rękojeścią, fragment nieokreślonego pod względem funkcji wyrobu metalowego z blachy/.

Pozostałe wykopy wytyczono na terenie osady położonej na pozostałej części wyniesienia, w jego południowej i centralnej partii. W wykopach tych odkryto pozostałości trzech obiektów - spalonej budowli naziemnej o konstrukcji drewnianej, piwniczki drewnianej i ziemianki. Sporadycznie w niektórych wykopach obserwowano resztki średnio-wiecznej warstwy kulturowej.

We wszystkich obiektach znajdowano głównie ułamki siwaków. Tzw. ceramika ceglasto-szara występowała w niskim procencie a brak było zupełnie (tzw. ceramiki ceglasto-czerwonej z końca XV- XVI wieku. W obiektach tych znaleziono także m.in. dużą ilość gwoździ, kilka zawiasów i skobli żelaznych od drzwi, ostrogę z uchwytem na kółko zębate.

Osadę, podobnie jak i istniejące współcześnie grodzisko datować należy wstępnie na II poł. XIV w. - I poł. XV w. Bliższe uściślenie chronologii możliwe będzie dopiero po ukończeniu opracowania badań.

W wykopach na terenie osady znaleziono także ułamki naczyń kultury pucharów lejkowatych i kultury łużyckiej / V EB i HC/.

Warto zaznaczyć, że na części stanowiska przeprowadzono badania magnetometrem protonowym. Interpretacja wyników tych badań pozwoliła ulokować wykopy na miejscu budowli naziemnej i piwniczki.

SZAMOTUŁY
Zamek Górków

Pracownia Archeologiczno-Konserwatorska
P.P. PKZ Oddział w Poznaniu

Badania prowadzili mgr Edward Krause i mgr Bolesława Pawlak. Finansowało Muzeum Ziemi Szamotulskiej w Szamotulach. Trzeci sezon badań na zamku a pierwszy sezon prac PAK. Zamek późnośrednio-wieczny i staropolski.

Wytyczono i wyeksplorowano 7 wykopów na dziedzińcu zamku od strony południowej. Łączna powierzchnia wykopów wyniosła około 100 m² przy miąższości nawarstwień dochodzącej od 3 m do ok. 4, 5 m.

W wykopach I i II /numeracja PAK/ odsłonięto odcinek wschodniego muru obronnego zachowanego do wysokości 2 m w swej pierwotnej partii naziemnej ze strzelnicami w dwóch poziomach. Na podstawie analizy stratygraficznej, ruchomego materiału zabytkowego i samego muru w porównaniu ze źródłami pisanyymi można stwierdzić, że wzniesiono go w latach 1511-1518. W tym czasie prawdopodobnie otoczono dopiero budynki istniejące już od II poł. XV w./ murem obronnym!

W wykopach IV i V odkryto pozostałości budowli ceglanej interpretowane jako druga brama tzw. "mniejsza", wiodąca na zamek od strony miasta. W tych wykopach odkryto także pozostałości i negatyw rozebranego w XIX w. południowego muru obronnego. Również tylko negatyw i pozostałości zachodniego muru obronnego odkryto w wykopie VI.

W wykopie III usytuowanym w narożniku skrzydeł północnego i wschodniego budynku zamkowego odsłonięto fundament XVI-wiecznej półkolistej wieży schodowej.

Badania przyniosły także znaczną ilość ułamków naczyń / stalowo-szarych, ceglasto-czerwonych bez polewy i z polewą, kamionkowych / od końca XV do XIX/XX w. /, ułamków kafli płytkowych średniowiecznych, renesansowych i nowożytnych, ceramicznych płytek posadzkowych różnego kształtu z polewą.

Na uwagę zasługuje fakt znalezienia w warstwie humusu pierwotnego 7 ułamków naczyń kultury łużyckiej o chropowatych powierzchniach, których chronologię trudno ustalić.

Badania powinny być kontynuowane.

§ZCZECIN-ZAMEK

patrz

wczesne średniowiecze

§ARŁAWKI, pow. Węgorzewo

patrz

okres lateński

§RZEBIATÓW, pow. Gryfice

patrz

wczesne średniowiecze